

Årsplan 2018 – 2020

Fjellknatten barnehage

Barnehagen eies av Kvinne- og Familieforbundet, Ytre Enebakk, som har drevet barnehage siden 1973. Vi holder til i et rolig boligstrøk i Fjellveien i Ytre Enebakk. Vi kan gå fra barnehagen og rett inn i skogen hvor det er fine muligheter for friluftsliv. Barnehagen er godkjent for totalt 18 plasser i alderen 1 – 6 år.

Vår visjon:

Sammen skaper vi trygghet, mestring og glede.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg. Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert, og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. Vi har ansvar for at alle barn uansett alder, kjønn, funksjonsnivå og bakgrunn får oppleve at de er betydningsfulle. Vi ser viktigheten av anerkjennende og støttende voksne, dette er med på å skape et inkluderende fellesskap.

Vi jobber i Fjellknatten:

Styrer: Marthe B Asperud Sunde

Pedagogisk leder: Tone Storholm

Barn og ungdomsarbeider: Karin Rustad og Jeanette Aas

Assistent: Wenche Lund

DAGSRYTME

Dagen og uken struktureres i faste rytmer. Dette gir barna forutsigbarhet som skaper trygghet og gode rammer for barna.

Kl 07.00	Barnehagen åpner.
Kl 08.00 - 08.30	Frokost. Ha med matpakke. Grøt serveres hver torsdag.
Kl 09.30 -	Aktiviteter. Alle barn bør komme før kl 09.30. Gi beskjed om dere kommer senere.
Kl 10.20 -	Ryddetid.
Kl 10.30 -	Samlingsstund. Vaske hender. Bleieskift.
Kl 11.00 -	Lunsj. Ha med matpakke når det er turdag. De andre dagene får barna dette måltidet i barnehagen.
Kl 11.30 -	Påkledning, vi leker ute. Sovetid for de yngste.
Kl 14.00 -	Fruktmåltid og brød/knekkebrød. Barna får dette måltidet i barnehagen. Skifte bleier.
Kl 14.30 -	Frilek/ aktiviteter.
Kl 16.45 -	Ryddetid. Foreldrene må være i barnehagen for henting.
Kl 17.00	Barnehagen stenger.

BARNEHAGELOVEN OG RAMMEPLANEN

Barnehagen er et pedagogisk tilbud med forpliktende overordnende mål som er beskrevet i Barnehageloven (01.01.06) og Rammeplanen (01.08.17).

Barnehageloven § 1:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehageloven § 2:

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet. Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter.

Rammeplanen beskriver syv fagområder. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Kommunikasjon, språk og tekst

Varierte og meningsfylte opplevelser er avgjørende for å utvikle ordforrådet og begrepsforståelsen. *Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.* Barna skal erfare ulike formidlingsmåter; lyd, rytme, tallsiffer, bokstaver, bøker, fortellinger, sanger, tekster og bilder. Vi motiverer barna til å bruke språket for å løse konflikter, uttrykke følelser, ønsker, erfaringer og å skape positive relasjoner i lek. Vi ser viktigheten av å bruke konkrete som et verktøy for å utvikle barns begreper, ord og konsentrasjon.

Kropp, bevegelse, mat og helse.

Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Vi legger til rette for meningsfylte opplevelser knyttet til bevegelse, fysiske utfordringer, kroppsbeherskelse, hygiene, matglede, sunne helsevaner, fysisk og psykisk helse, følelser og selvoppfatning. Vi legger til rette et kosthold med sunne råvarer der barna får delta på matlaging og få innsikt i matens betydning for kroppen.

Kunst, kultur og kreativitet.

Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk. Det handler om uttrykksformer som musikk, dans, drama, design, billedkunst, kunsthåndverk, språk, litteratur, film og arkitektur. Barna møte ulike tilgjengelige materialer slik at de selv kan ta i bruk ulike uttrykksformer.

Natur, miljø og teknologi.

Barnehagen skal legges til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. I barnehagen legges det til rette aktiviteter knyttet til: friluftsliv, planter, dyr, dyreliv, årstider, været, miljøvern, naturfenomener, konstruksjoner og eksperimenter. Vi vil at barna skal utvikle og ivareta nysgjerrighet, glede, respekt og begynnende forståelse for hvordan ta vare på seg selv, andre og naturen.

Etikk, religion og filosofi.

Barna skal få kjennskap til kristne grunnverdier samtidig som man skal ivareta de religioner og livssyn som er representert i barnegruppen. *Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.* Vi ønsker at barna utvikler toleranse for hverandre, og respekt for hverandres bakgrunn uansett kulturell og religiøse tilhørighet.

Nærmiljø og samfunn.

Barna skal bli kjent med eget nærmiljø og læringsmulighetene som her finnes: natur, arbeidsliv, tradisjoner, kunst, lokale tradisjoner og samfunnsinstitusjoner. *Barns medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltagelse i et demokratisk samfunn.*

Antall, rom og form.

Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse. *Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.* Barna skal få erfaring i forhold til matematiske sammenhenger, matematiske begreper, tall, volum, vekt, tid, mønster, former, størrelse, sammenligne, mål og avstander. For å inspirere bruker vi digitalt verktøy, bøker, spill, naturmaterialer, musikk og konkrete.

BARNEHAGENS SATSNINGSOMRÅDER

1) Sosial kompetanse.

Rammeplanen:

Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner.

Kompetansen uttrykkes og læres i samspill med hverandre og med voksne og er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for felleskapet og å være i positivt samspill med andre barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balanse mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Sosial kompetanse blir delt inn i fem områder:

Empati og rolletaking Innlevelse i andres følelser og forståelse for andre perspektiver og tanker.

Prososiale holdninger og handlinger Fellesskapsverdier og positive handlinger som å hjelpe, oppmuntre og dele med hverandre.

Selvkontroll Å vente på tur, samarbeide med andre og inngå kompromisser i konfliktsituasjoner og lek.

Selvhevdelse Å hevde seg selv og egne meninger på en god måte, tørre å stå imot gruppepress og bli med på lek og samtale som allerede er i gang.

Lek, glede og humor Oppleve gleden av å mestre, komme med forslag i leken, vise kreativitet og ta initiativ til humor og glede.

I alle planlagte og ikke planlagte situasjoner får barna erfaringer i forhold til sosial kompetanse. Leken er en spesiell viktig arena. I tillegg får barna utviklet sin kompetanse gjennom samtaler, bøker, fortellinger, dramatisering, rim og regler.

2) Natur, miljø og bærekraftig utvikling.

Rammeplanen:

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.

I Fjellknatten barnehage vil barna møte et bredt spekter av opplevelser knyttet til mangfoldet; miljø, dyr, insekter, dyrespor, avføring, trær, blomster, planter, sopp, bær, snø og is. Uteområdet har et kupert terreng, i tillegg ligger skogen rett utenfor gjerdet - et

område vi er på tur til ukentlig. Vår erfaring er at barnas lek *blomstrer* ute i naturen, det er færre konflikter og barna får større utløp for sin kreativitet.

I barnehagen lærer vi barna respekt for og å ta vare på; seg selv, hverandre, naturen, dyr, planter og miljø. Det handler om å dekke våre behov uten at det ødelegger fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Vi vil at barna skal lære om sirkulasjonsøkonomi og bli glade i naturen. Vi høster av naturen, dyrker egne grønnsaker/ urter og panter flasker.

Barna skal bli møtt av engasjerte voksne som undrer seg sammen med barna, vi leter etter svar i fellesskap. Vi har tro på at jo flere sanser som er i bruk, jo mer lærdom sitter barna igjen med. Derfor ser vi viktigheten av at barna får kjenne på, lukte, lytte og smake.

BARNEHAGEN SKAL IVARETA BARNAS BEHOV FOR OMSORG, LEK, LÆRING, VENNSKAP, FELLESSKAP, KOMMUNIKASJON OG SPRÅK.

I tråd med Rammeplanen vil vi være en trygg og utfordrende barnehage der barna får prøvd ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Vi skal fremme likeverd og likestilling, anerkjennelse og ivareta barndomens egenverdi. Vi vil ha et inkluderende fellesskap der alle skal få ordet, bli hørt og får delta. Samtidig skal barna få oppleve at det finnes mange måter å handle, tenke og leve på – vi bruker mangfoldet som en ressurs. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes ved at vi legger til rette ut i fra barnas behov og gjennom at barna får bruke alle sine sanser.

Barna skal møte voksne som er lydhøre, er anerkjennende, viser innlevelse og er engasjert på barnas premisser. Å oppleve omsorg er en forutsetning for at barn skal utvikle evnen til å være omsorgsfull god selvtillit og gode relasjoner til andre.

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barn lærer når de leker og leker når de lærer. Lek er barns måte å være på og lære på. Lek er viktig i forhold til utvikling av motorikk, språk, kreativitet, fantasi og det emosjonelle. Å få delta i lek og få gode venner er grunnleggende i forhold til barnas trivsel. Vi fokuserer på å få alle barn inn i meningsfull lek. Den gode leken skaper trygghet, tilhørighet, anerkjennelse, mestring og en følelse av aksept. Mye av det barna opplever og erfarer i hverdagen leker de ut. Barna får da bearbeidet ulike opplevelser, og skaper da en større forståelse for omverdenen.

DANNING

Danning handler om at barnehagen skal fremme tilhørighet, samhold og solidaritet, samtidig som man verdsetter individuelle handlinger og meninger. Barna skal støttes i å uttrykk egne synspunkter og støttes i å utvikle evnen til å si i fra når man ikke er enig, slik er barna med på å påvirke endringer.

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverden og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap.

TEMAARBEID / GRUPPER

Vi deler barnegruppen ofte opp i små grupper med tilrettelagte aktiviteter. Vi har også språkgrupper tilrettelagt for tospråklige barn, der vi bruker aktiviteter knyttet til lek og læring.

Vi har erfaring med at det i grupper er lettere for barna å konsentrere seg, rette fokus mot det som er relevant og lettere å fordype seg i lek. og vi får mer tid til å legge til rette etter barns medvirkning. Samtidig opplever vi at i grupper har vi mer tid til å følge opp barnas individuelle behov. Vi jobber med tema over tid der månedens aktiviteter blir knyttet opp mot tema.

Det blir organisert skolegruppe to ganger i uka siste året før skolestart. Vi øver på å holde på en aktivitet der vi sitter og jobber/ leker sammen i gruppe og individuelt. Aktivitetene er knyttet mot: stimulere barnas språklige bevissthet (språksprell og språklek), trafikkopplæring (Trygg Trafikk), øke barns kompetanse i forhold til matteforståelse (sortering, tall, antall, former, mattefortellinger, mønstre, måling, størrelser og sammenligning) og selvstendighet.

DIGITAL PRAKSIS

Vi bruker digitale verktøy som metode for å stimulere barns kreativitet, lek og læring. Vi bruker blant annet utvalgte apper på I-pad for å stimulere språk- og matematisk utvikling: vi lærer oss sanger på ulike språk, oversetter ord og setninger til ulike språk, mattekongen, puslepill.

BARN MEDVIRKNING

Medvirkning er en grunnleggende holdning. Det handler om at vi oppmuntre barna til å stille spørsmål, gi uttrykk for sine tanker og å komme med innspill og forslag. Det innebærer at barna skal møte tydelige og anerkjennende voksne som lytter til barna, spør barna, viser forståelse og tar hensyn til det i hverdagen. Selv om barn har rett til å bli hørt så betyr det ikke at de har rett til å få sin mening gjennom. Medvirkning skjer blant annet gjennom at vi involverer barna i de daglige gjøremål og prosesser.

Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

OVERGANGER

Vi ønsker å legge til rette for trygge og gode overgang, både ved oppstart i barnehagen, når barn begynner på skolen og overganger innad i barnehagen. Vi ønsker å samarbeide med foresatte slik at overganger blir mest hensiktsmessige. Vi ser viktigheten av en hverdag med faste rutiner som barna får tid til å bli kjent med.

Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Vi ser viktigheten av at barna blir forberedt i forhold til hva de kommer til å møte på skolen. Vi har egen plan for førskolebarna, vi drar på skolebesøk og samarbeider med andre barnehager.

PLANLEGGING, PEDAGOGISK DUKUMENTASJON, OBSERVASJON OG VURDERING.

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. For å oppnå best mulig tilrettelegging så må ansatte ha et syn på organisasjonen som en lærende organisasjon – det innebærer en barnehage i utvikling og med vilje til forandring etter barnas beste.

Gjennom daglig observasjon, observasjonsverktøy og refleksjon øker vår bevissthet slik at vi på en best mulig måte kan tilrettelegge hverdagen. Vi dokumenterer arbeidet vårt gjennom bildeoppslag, barnas mappe, månedsplaner, tilbakeblikk/ vurdering, foreldresamtaler og gjennom den daglige kontakten med foreldrene.

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Vi ser viktigheten av å kontinuerlig vurdere kvaliteten. Hensikten med å vurdere er at vi får satt ord på hva som fungerer bra og hva som kan gjøres annerledes. På den måten blir hvert enkelt barns behov og gruppens behov synliggjort. Vurderingsarbeidet på møter og i det daglige er betydningsfylt, å utveksle informasjon i hente- og bringesituasjonen og et tett samarbeid mellom ansatte er avgjørende for en god kvalitet. Vi mener at en slik bevissthet vil være med på å skape en god progresjon, noe som er en viktig forutsetning for barnas utvikling og læring.

PROGRESJON

Barn bruker ulik tid på å utvikle seg, vi skal legge til rette varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter ut i fra de individuelle forutsetningene i barnegruppen. Alle barn skal få tid og rom til: utvikling, mestring og fremgang.

Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø.

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE

Vi ser det som svært viktig at det er et godt samarbeid mellom oss og barnas hjem. Med et godt samarbeid mener vi en regelmessig kontakt der informasjon og begrunnelser utveksles. Vi har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling. Et godt samarbeid omkring barnet bygger på gjensidig åpenhet, tillit og anerkjennelse. Det er viktig at foreldrene sier i fra når det er noe de lurer på, slik kan vi i personalgruppa kan gjøre en best mulig jobb.

Foreldrene er barnas anker i tilværelsen, og hvordan foreldrene har det er betydningsfullt for barnas opplevelse av seg selv og sine omgivelser. Når foreldrene er trygge på at barna har det godt i barnehagen vil det ha positiv effekt på barnas opplevelser av egen barnehage hverdag.

FORELDRERÅD OG SAMARBEIDSUTVALG

Etter § 4 i Lov om barnehager, skal barnehagen ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg:

Foreldrerådet består av foreldre, foresatte til alle barna i barnehagen. Deres oppgave er å fremme fellesinteresser og bidra til at samarbeid mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Rådet skal også ivareta barnas og foreldrenes interesser når det gjelder å sikre barnas gode utviklings – og aktivitetsmuligheter. Rådet har rett til å uttale seg i saker av viktighet for foreldrenes forhold til barnehagen. Det velges en representant fra foreldrerådet som skal sitte i SU.

Samarbeidsutvalget/ SU består av 4 medlemmer der hver gruppe er likt representert; en fra foreldrerådet, en fra ansatte og en fra eierne. I tillegg deltar styrer som møteleder og referent, styrer har ikke stemmerett. SU skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnede organ. Utvalget må godkjenne/fastsette årsplan for barnehagen. Utvalget skal arbeide for å fremme samarbeid mellom barnehagen og hjemmet. SU skal forelegges saker og har rett til å uttale seg i saker som er av viktighet for barnehagens innhold, virksomhet og forholdet til foresatte.

